

1. a) Fogalmazza meg szavakban, hogy mit jelentenek az alábbi események, ha A : „Pisti kezd”, B : „Anna kezd”, C : „Imi kezd”. (8 pont)

$$(i.) A \cdot B \cdot \overline{C}, \quad (ii.) \overline{A+B+C}, \quad (iii.) AB + BC + AC, \quad (iv.) (AB + BC + AC) \cdot \overline{ABC}$$

b) Bizonyítsa be, hogy ha P és Q események, akkor $\overline{P+Q} = \overline{P} \cdot \overline{Q} + P \cdot \overline{Q} + \overline{P} \cdot Q$. (4 pont)

MO.: a) (i.) Pisti és Anna kezd, de Imi nem. (ii.) Egyik se kezd. (iii.) Legalább kettő kezd. (iv.) Kettő kezdenek, de nem hárman.

b)

$$\overline{P \cdot Q + P \cdot \overline{Q} + \overline{P} \cdot Q} = \overline{P \cdot (Q + \overline{Q}) + P \cdot \overline{Q}} = \overline{P + P \cdot \overline{Q}} = (\overline{P} + P) \cdot (\overline{P} + \overline{Q}) = \overline{P} + \overline{Q}$$

2. a) Egy 52 lapos francia kártyapakliból találmásra kihúzzunk öt lapot. Mi annak a valószínűsége, hogy ezek között legalább kettő dáma lesz? (Egy pakliban pontosan négy dáma van. 1-1 mondatban indokolja a választ!) (4 pont)

b) Mennyi $P(A)$, ha $P(\overline{A+B}) = \frac{7}{8}$, $P(B) = \frac{1}{2}$, és A és \overline{B} független események? (8 pont)

MO.: a) Összes eset száma: $\binom{52}{5}$, mert 52 lapból választunk ki bármilyen módon 5 lapot. Kedvező esetek száma (egymást kizáró lehetőségek) $\binom{4}{2} \cdot \binom{48}{3} + \binom{4}{3} \cdot \binom{48}{2} + \binom{4}{4} \cdot \binom{48}{1}$ (vagy komplementterrel: $\binom{52}{5} - \binom{4}{0} \cdot \binom{48}{5} - \binom{4}{1} \cdot \binom{48}{4}$), mert a 4 dáma közül 2 db vagy 3 db vagy 4 db kell, hogy a kiválasztottak között szerepeljen (a többi rendre 3 nemdáma, 2 nemdáma, 1 nemdáma). Ekkor

$$p = \frac{\binom{4}{2} \cdot \binom{48}{3} + \binom{4}{3} \cdot \binom{48}{2} + \binom{4}{4} \cdot \binom{48}{1}}{\binom{52}{5}}$$

b)

$$\frac{7}{8} = P(\overline{A+B}) = 1 - P(\overline{\overline{A+B}}) = 1 - P(A \cdot \overline{B}) = 1 - P(A) \cdot P(\overline{B}) = 1 - P(A) \cdot \frac{1}{2}$$

$$P(A) = \frac{1}{4}$$

3. Legyen az X valószínűségi változó sűrűségfüggvénye:

$$f_X(x) = \begin{cases} 0, & x < -3 \\ A \cdot (x+3), & -3 \leq x < 0 \\ -A \cdot (x-3), & 0 \leq x < 3 \\ 0 & 3 \leq x \end{cases}$$

a) Határozza meg A értékét! (6 pont)

b) Számítsa ki a $P(-2 \leq X \leq 0)$ valószínűséget! (2 pont)

c) Számítsa ki X várható értékét! (4 pont)

MO.: a) $1 = \int_{-\infty}^{\infty} f_X(x) dx = \int_{-3}^0 A(x+3) dx + \int_0^3 -A(x-3) dx = [A(x+3)^2/2]_{-3}^0 + [A(x-3)^2/2]_0^3 = 9A$, azaz $A = \frac{1}{9}$.

b) $P(-2 \leq X \leq 0) = \int_{-2}^0 f_X(x) dx = \int_{-2}^0 \frac{1}{9}(x+3) dx = [(x+3)^2/18]_{-2}^0 = \frac{1}{2} - \frac{1}{18} = \frac{4}{9}$ **vagy** az eloszlásfüggvény felírásával:

$$F_X(x) = \begin{cases} 0, & x < -3 \\ \frac{1}{18} \cdot (x+3)^2 (= \int_{-3}^x \frac{1}{9}(x'+3) dx'), & -3 \leq x < 0 \\ 1 - \frac{1}{18} \cdot (x-3)^2 (= \frac{1}{2} + \int_0^x -\frac{1}{9}(x'-3) dx'), & 0 \leq x < 3 \\ 1 & 3 \leq x \end{cases}$$

$$P(-2 \leq X \leq 0) = F_X(0) - F_X(-2) = \frac{1}{2} - \frac{1}{18} = \frac{4}{9}$$

c) $M_X = \int_{-\infty}^{\infty} x \cdot f_X(x) dx = \int_{-3}^0 \frac{1}{9}(x^2 + 3x) dx + \int_0^3 -\frac{1}{9}(x^2 - 3x) dx = [(x^3/3 + 3x^2/2)/9]_{-3}^0 + [-(x^3/3 - 3x^2/2)/9]_0^3 = 0$ (vagy hivatkozva a paritásra és a szimmetriára).

4. Oldja meg az $y'' + 4y' + 3y = e^{2t}$, $y(0) = 0$, $y'(0) = 0$ kezdeti érték feladatot *Laplace-transzformációval* (12 pont)

MO.: $p^2 Y + 4pY + 3Y = \frac{1}{p-2} \rightsquigarrow Y(p^2 + 4p + 3) = \frac{1}{p-2} \rightsquigarrow Y = \frac{1}{(p+3)(p+1)(p-2)}$, mert $p^2 + 4p + 3$ gyöktényezőzős alakban: $(p+1)(p+3)$, hiszen a gyökei: $p = -1$, $p = -3$. Innen parciális törtekre bontással:

$$\frac{1}{(p+3)(p+1)(p-2)} = \frac{A}{p+3} + \frac{B}{p+1} + \frac{C}{p-2} = \frac{A(p+1)(p-2) + B(p+3)(p-2) + C(p+3)(p+1)}{(p+3)(p+1)(p-2)}$$

$$1 = A(p+1)(p-2) + B(p+3)(p-2) + C(p+3)(p+1)$$

A nevező gyökei: $p = -1$, $p = 2$, $p = 3$ És gyökmódszerrel: $p = -1$ helyettesítéssel az előbbi egyenletben: $1 = B \cdot (-6)$, a $p = 2$ helyettesítéssel: $1 = C \cdot 15$, és $p = -3$ helyettesítéssel: $1 = A(-10)$. Ebből

$$\frac{1}{(p+3)(p+1)(p-2)} = \frac{1/10}{p+3} + \frac{-1/6}{p+1} + \frac{1/15}{p-2} \rightsquigarrow y(t) = \frac{1}{10}e^{-3t} - \frac{1}{6}e^{-t} + \frac{1}{15}e^{2t}$$

5. a) Írja fel az $f(x + iy) = \sin(xy^2) + ixy$ függvény Cauchy–Riemann-egyenletrendszerét! (6 pont)

b) Milyen alakban kell keresni az alábbi inhomogén lineáris differenciálegyenletek partikuláris megoldását a megoldás során? (6 pont) (i.) $y'' + 2y' + y = e^{-x}$, (ii.) $y'' + 2y' + y = e^{3x}$.

MO.: a) $u = \sin(xy^2)$, $v = xy$, $\partial_x u = y^2 \cos(xy^2) = x = \partial_y v$, $\partial_y u = 2yx \cos(xy^2) = -y = -\partial_x v$

b) A homogén lineáris $y'' + 2y' + y = 0$ karakterisztikus egyenlete $\lambda^2 + 2\lambda + 1 = 0$, aminek $\lambda = -1$ kétszeres gyöke (belső rezonancia van), azaz a homogén megoldása: $C_1 e^{-x} + C_2 x e^{-x}$, ezért:

i. $y'' + 2y' + y = e^{-x} \rightsquigarrow y_p(x) = Ax^2 e^{-x}$, mert külső rezonancia is van,

ii. $y'' + 2y' + y = e^{3x} \rightsquigarrow y_p(x) = Ae^{3x}$, mert nincs külső rezonancia,